

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. birželio 6 d.*

„Reglamentas (EB) Nr. 343/2003 — Atsakingos valstybės narės nustatymas — Nelydimas nepilnametis — Dviejose valstybėse narėse vienas po kito pateikti prieglobsčio prašymai — Nepilnamečio šeimos nario nebuvimas valstybės narės teritorijoje — Reglamentas Nr. 343/2003 6 straipsnio antra pastraipa — Nepilnamečio perdavimas valstybei narei, kurioje jis pateikė pirmąjį prašymą — Atitiktis — Vaiko interesas — Chartijos 24 straipsnio 2 dalis“

Byloje C-648/11

dėl *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* (Jungtinė Karalystė) 2011 m. gruodžio 14 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2011 m. gruodžio 19 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

The Queen, prašant:

MA,

BT,

DA

prieš

Secretary of State for the Home Department,

dalyvaujant:

The AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK),

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen (pranešėjas), teisėjai K. Lenaerts, Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas, einantis ketvirtosios kolegijos teisėjo pareigas, U. Lõhmus, M. Safjan ir A. Prechal,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

posėdžio sekretorė A. Impellizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. lapkričio 5 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: anglų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- MA ir BT, atstovaujimų QC S. Knafler, baristerės K. Cronin ir solisitorės L. Barratt,
- DA, atstovaujamo QC S. Knafler, baristerės B. Poynor ir solisitorės D. Sheahan,
- *The AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK)*, atstovaujamos solisitoriaus D. Das, QC R. Hussain ir baristerės C. Meredith,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. Murrell, padedamos baristerės S. Lee,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos T. Materne,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir J. Vlácil,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos M. Michelogiannaki,
- Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos K. Szíjjártó,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. Wissels, M. Noort ir C. Schillemans,
- Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk,
- Švedijos vyriausybės, atstovaujamos O. Kjelsen,
- Europos Komisijos, atstovaujamos M. Condou-Durande ir M. Wilderspin,

susipažinęs su 2013 m. vasario 21 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus (OL L 50, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 109), 6 straipsnio antros pastraipos išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant MA, BT ir DA, trijų nepilnamečių trečiųjų šalių piliečių, ir *Secretary of State for the Home Department* (toliau – *Secretary of State*) ginčą dėl pastarojo sprendimo nenagrinėti jų Jungtinėje Karalystėje pateiktų prieglobsčio prašymų ir pasiūlyti juos perduoti kitoms valstybėms narėms, kuriose jie pateikė pirmuosius prieglobsčio prašymus.

Teisinis pagrindas

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija

- 3 Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 24 straipsnio, kaip matyti iš Su pagrindinių teisių chartija susijusių išaiškinimų, grindžiamų 1989 m. lapkričio 20 d. Niujorke pasirašyta ir visų valstybių narių ratifikuota Vaiko teisių konvencija, 2 dalyje nustatyta:

„Visuose valstybės ar privačių institucijų veiksmuose, susijusiuose su vaikais, pirmiausia turi būti vadovojamasi vaiko interesais.“

Reglamentas Nr. 343/2003

- 4 Reglamento Nr. 343/2003 3 ir 4 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(3) Tamperėje įvykusio [1999 m. spalio 15 ir 16 d. Europos viršūnių Tarybos] posėdžio išvadose taip pat konstatuojama, kad [bendrajai Europos prieglobsčio] sistemai artimiausiu metu turėtų būti priskirtas aiškus ir veiksmingas valstybės narės, atsakingos už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo būdas.

(4) Toks būdas ir valstybėms narėms, ir atitinkamiems asmenims turėtų būti grindžiamas objektyviais bei teisingais kriterijais. Jis pirmiausia turėtų padėti greitai nustatyti atsakingą valstybę narę, kad būtų galima garantuoti veiksmingą galimybę pradėti pabėgėlio statuso nustatymo procedūras ir netrukdyti siekti greitai nagrinėti prieglobsčio prašymus.“

- 5 Kaip matyti iš minėto reglamento 15 konstatuojamosios dalies, siejamos su ESS 6 straipsnio 1 dalimi, šiame reglamente laikomasi pagrindinių teisių ir principų, kurie yra pripažinti pirmiausia Chartija. Konkrečiau kalbant, juo siekiama užtikrinti visišką šios Chartijos 1 straipsnyje įtvirtinto žmogaus orumo apsaugą ir jos 18 straipsnyje garantuotos prieglobsčio prašytojų teises į prieglobstį laikymąsi.

- 6 Iš Reglamento Nr. 343/2003 17 konstatuojamosios dalies matyti, kad 2001 m. spalio 30 d. raštais Jungtinė Karalystė ir Airija, remdamosi prie Europos Sąjungos sutarties ir Europos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį, pareiškė norą dalyvauti priimant ir taikant šį reglamentą.

- 7 Pagal šio reglamento 2 straipsnio c, d ir h punktus:

„c) prieglobsčio prašymas“ – trečiosios šalies piliečio pateiktas prašymas, kuris gali būti laikomas tarptautinės apsaugos valstybėje narėje prašymu pagal [1951 m. liepos 28 d.] Ženevos konvenciją [dėl pabėgėlių statuso]. <...>

d) „prašytojas“ arba „prieglobsčio prašytojas“ – trečiosios šalies pilietis, pateikęs prieglobsčio prašymą, dėl kurio dar nėra priimtas galutinis sprendimas;

<...>

h) „nelydimas nepilnametis“ – nesusituokę aštuoniolikos metų nesukakę asmenys, į valstybių narių teritoriją atvykstantys nelydimi pagal įstatymus ar papročius už juos atsakingo suaugusio asmens ir ten esantys tol, kol toks asmuo ima juos prižiūrėti. <...>“

8 Šio reglamento II skyriaus „Bendrieji principai“ 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Valstybės narės nagrinėja kiekvieno trečiosios šalies piliečio, bet kurios iš jų pasienyje ar jų teritorijose prašančio prieglobsčio, prašymą. Prašymą nagrinėja viena valstybė narė, būtent ta, kuri yra atsakinga pagal III skyriuje nustatytus kriterijus.

2. Nukrypdoma nuo šio straipsnio 1 dalies, kiekviena valstybė narė trečiosios šalies piliečio jai pateiktą prieglobsčio prašymą gali nagrinėti net tada, kai ji pagal šiame reglamente nustatytus kriterijus neatsako už tokį nagrinėjimą. <...>“

9 Siekiant nustatyti Reglamento Nr. 343/2003 3 straipsnio 1 dalyje nurodytą „atsakingą valstybę narę“, šio reglamento III skyriuje esančiuose 6–14 straipsniuose įtvirtintas objektyvių ir hierarchine tvarka išdėstytų kriterijų sąrašas.

10 Reglamento Nr. 343/2003 5 straipsnyje nurodyta:

„1. Atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijai yra taikomi tokia tvarka, kokia jie pateikti šiame skyriuje.

2. Pagal tuos kriterijus atsakinga valstybė narė nustatoma atsižvelgiant į padėtį tuo metu, kai prieglobsčio prašytojas pirmą kartą kuriai nors valstybei narei pateikė savo prašymą.“

11 Minėto reglamento 6 straipsnyje nustatyta:

„Jei prieglobsčio prašytojas yra nelydimas nepilnametis, už prašymo nagrinėjimą yra atsakinga ta valstybė narė, kurioje teisėtai yra jo šeimos narys, jei tai atitinka geriausių nepilnamečio interesus.

Nenustačius šeimos nario, už prašymo nagrinėjimą yra atsakinga ta valstybė narė, kurioje nepilnametis yra pateikęs prieglobsčio prašymą.“

12 Reglamento Nr. 343/2003 13 straipsnis suformuluotas taip:

„Jei remiantis šiame reglamente išvardytais kriterijais negalima nustatyti jokios už tarptautinės apsaugos prieglobsčio prašymo nagrinėjimą atsakingos valstybės narės, už jo nagrinėjimą yra atsakinga pirmoji valstybė narė, kuriai buvo pateiktas prieglobsčio tarptautinės apsaugos prašymas.“

Direktyva 2005/85/EB

13 2005 m. gruodžio 1 d. Tarybos direktyvos 2005/85/EB, nustatančios būtiniausius reikalavimus dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo tvarkos valstybėse narėse (OL L 326, p. 13), 25 straipsnis „Nepriimtini prašymai“ suformuluotas taip:

„1. Be bylų, kuriose prašymai nenagrinėjami pagal [Reglamentą Nr. 343/2003], iš valstybių narių nereikalaujama nagrinėti, ar prašytojas gali būti laikomas pabėgėliu pagal [2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/83/EB dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo pabėgėliams ar asmenims, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga, jų statuso ir suteikiamos apsaugos pobūdžio būtiniausių standartų (OL L 304, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 7 t., p. 96)], kai vadovaujantis šiuo straipsniu prašymas laikomas nepriimtinu.

2. Vadovaudamasi šiuo straipsniu, valstybės narės gali laikyti prieglobsčio prašymą nepriimtinu, jeigu:

a) pabėgėlio statusą suteikė kita valstybė narė;

<...>

f) prašytojas pateikė identišką prašymą po galutinio sprendimo;

<...>“

Pagrindinės bylos

MA atvejis

- 14 MA yra 1993 m. gegužės 24 d. gimusi Eritrėjos pilietė, kuri, 2008 m. liepos 25 d. atvykusi į Jungtinę Karalystę, pateikė prieglobsčio prašymą.
- 15 Nustačiusios, kad MA jau buvo pateikusi prieglobsčio prašymą Italijoje, Jungtinės Karalystės valdžios institucijos pateikė Italijos valdžios institucijoms prašymą ją atsiimti pagal atitinkamas Reglamento Nr. 343/2003 nuostatas, kurį jos sutiko patenkinti 2008 m. spalio 13 d.
- 16 Perdavimas į Italiją, turėjęs įvykti 2009 m. vasario 26 d., neįvyko. MA kreipėsi į *High Court of Justice (England & Wales) Queen's Bench Division (Administrative Court)* ir pateikė skundą dėl sprendimo ją perduoti teisėtumo.
- 17 2010 m. kovo 25 d. *Secretary of State*, remdamasis Reglamento Nr. 343/2003 3 straipsnio 2 dalimi, nusprendė išnagrinėti jos prieglobsčio prašymą. Jai suteiktas pabėgėlio statusas.
- 18 *Secretary of State* paragino MA atsiimti skundą, tačiau ši atsisakė tai padaryti.

BT atvejis

- 19 BT, gimusi 1993 m. sausio 20 d., taip pat yra Eritrėjos pilietė. 2009 m. rugpjūčio 12 d. ji atvyko į Jungtinę Karalystę ir kitą dieną pateikė joje prieglobsčio prašymą.
- 20 Nustačiusios, kad BT jau buvo pateikusi prieglobsčio prašymą Italijoje, Jungtinės Karalystės valdžios institucijos pateikė Italijos valdžios institucijoms prašymą ją atsiimti, kurį jos sutiko patenkinti 2009 m. rugsėjo 28 d.
- 21 2009 m. gruodžio 4 d. BT perduota į Italiją.
- 22 Ji *High Court of Justice (England & Wales) Queen's Bench Division (Administrative Court)* pateikė skundą dėl sprendimo perduoti ją į Italiją teisėtumo. 2010 m. vasario 18 d. šiam teismui priėmus sprendimą, 2010 m. vasario 26 d. BT grįžo į Jungtinę Karalystę.
- 23 2010 m. kovo 25 d. *Secretary of State*, remdamasis Reglamento Nr. 343/2003 3 straipsnio 2 dalimi, nusprendė išnagrinėti BT pateiktą prieglobsčio prašymą. Jai suteiktas pabėgėlio statusas, tačiau ji atsisakė atsiimti skundą.

DA atvejis

- 24 Irako pilietis DA 2009 m. lapkričio 20 d. atvyko į Jungtinę Karalystę, kur 2009 m. gruodžio 8 d. pateikė prieglobsčio prašymą. Kadangi DA prisipažino, kad jau yra pateikęs prieglobsčio prašymą Nyderlanduose, Nyderlandų valdžios institucijoms buvo pateiktas prašymas jį atsiimti, kurį jos patenkino 2010 m. vasario 2 d.

- 25 2010 m. liepos 14 d. nutarimu *Secretary of State* nurodė perduoti DA į Nyderlandus, tačiau 2010 m. liepos 26 d. DA kreipėsi su skundu į *High Court of Justice (England & Wales) Queen's Bench Division (Administrative Court)*, todėl nuspręsta nevykdyti sprendimo jį perduoti. Paskui *Secretary of State*, remdamasis Reglamento Nr. 343/2003 3 straipsnio 2 dalimi, sutiko išnagrinėti jo pateiktą prieglobsčio prašymą.

Procesas pagrindinėje byloje ir prejudicinis klausimas

- 26 Nacionaliniame teisme trys bylos buvo sujungtos į vieną.
- 27 2010 m. gruodžio 21 d. sprendimu *High Court of Justice (England & Wales) Queen's Bench Division (Administrative Court)* atmetė apeliančių pagrindinėje byloje pateiktus skundus ir nusprendė, kad pagal Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antrą pastraipą prieglobsčio prašantis nelydimas nepilnametis, kuris neturi valstybėje narėje teisėtai esančių šeimos narių, gali būti išsiųstas į kitą valstybę narę, kurioje jis arba ji pirmą kartą pateikė prieglobsčio prašymą.
- 28 MA, BT ir DA dėl šio sprendimo pateikė apeliacinius skundus *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)*.
- 29 Sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą šis teismas pažymi, kad nė vienas nepilnametis neturi vienos iš valstybių narių teritorijoje teisėtai esančių šeimos narių, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 343/2003.
- 30 Jų skundai nagrinėti kartu, nes visi trys Jungtinėje Karalystėje prieglobsčio prašė kaip „nelydimi nepilnamečiai“ ir visus *Secretary of State* paliko nenagrinėtus, nes dvi valstybės narės, į kurias jie turėjo būti perduoti, buvo saugios.
- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad reikšminga tai, jog terminas „pirmą kartą <...> pateikė“ Reglamento Nr. 343/2003 5 straipsnio 2 dalyje nekartojamas šio reglamento 6 straipsnio antroje pastraipoje, kurioje nurodyta tik „yra pateikęs prieglobsčio prašymą“. Be to, jis pažymi, kad reglamento III skyriuje išvardytų kriterijų hierarchijoje nelydimi nepilnamečiai yra pirmojoje vietoje.
- 32 Dėl teikiamo klausimo priimtumo jis, be kita ko, pažymi, kad byloje vis dar neišspręsta viena aplinkybė, dėl kurios šalys nesutaria, susijusi su BT pateiktu prašymu atlyginti patirtą žalą.
- 33 Šiomis sąlygomis *Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division)* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šį prejudicinį klausimą:

„Kuri valstybė narė yra atsakinga už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą pagal [Reglamento Nr. 343/2003] 6 straipsnio antrą pastraipą, jei prieglobsčio prašytojas, kuris yra nelydimas nepilnametis ir neturi kurioje nors valstybėje narėje teisėtai esančių šeimos narių, pateikė prieglobsčio prašymą daugiau nei vienoje valstybėje narėje?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl priimtumo

- 34 Visų pirma Belgijos vyriausybė tvirtina, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinas.

- 35 Be kita ko, ji tvirtina, jog *Secretary of State* sutikus nagrinėti apeliančių pagrindinėje byloje pateiktus prieglobsčio prašymus, pagrindinėje byloje iš tiesų nebeliko ginčo. Tad klausimas, ar pagal Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antroje pastraipoje nurodytą kriterijų „atsakinga valstybė narė“ gali būti apibrėžiama Jungtinė Karalystė, ar pirmosios valstybės narės, kuriose apeliantai pateikė prieglobsčio prašymus, yra tik teorinis minėtų apeliančių atžvilgiu, ir atsakymas būtų naudingas tik dėl kitų bylų, kurios gali būti nagrinėjamos ar bus nagrinėjamos nacionaliniuose teismuose.
- 36 Šiuo požiūriu reikia priminti, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, EB 234 straipsniu įtvirtinta procedūra yra Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų bendradarbiavimo priemonė, kuria pasinaudodamas Teisingumo Teismas pateikia nacionaliniams teismams Sąjungos teisės aiškinimą, kurio jiems reikia bylai išspręsti (be kita ko, žr. 1998 m. kovo 12 d. Sprendimo *Djabali*, C-314/96, Rink. p. I-1149, 17 punktą; 2005 m. sausio 20 d. Sprendimo *García Blanco*, C-225/02, Rink. p. I-523, 26 punktą ir 2011 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *Unió de Pagesos de Catalunya*, C-197/10, Rink. p. I-8495, 16 punktą).
- 37 Preziumuojama, kad nacionalinio teismo pateikti klausimai dėl Sąjungos teisės aiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytus teisinius pagrindus ir faktines aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, yra reikšmingi. Nacionalinio teismo pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismas gali atmesti, tik jei akivaizdu, jog prašymas išaiškinti Bendrijos teisę yra visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos faktais ar dalyku, kai problema hipotetinė arba kai Teisingumo Teismas neturi būtinos faktinės ir teisinės informacijos, kad galėtų naudingai atsakyti į jam pateiktus klausimus (2010 m. spalio 12 d. Sprendimo *Rosenbladt*, C-45/09, Rink. p. I-9391, 33 punktą ir nurodyta teismo praktika).
- 38 Nagrinėjamu atveju pažymėtina, kad savo sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą jį pateikęs teismas pabrėžia, kad turi priimti sprendimą dėl BT pateikto prašymo atlyginti žalą.
- 39 Galimybė atlyginti BT patirtą žalą susijusi su atsakymu į pateiktą klausimą.
- 40 Atsižvelgiant į šį žalos atlyginimo klausimą, kuris yra pagrindinės bylos sudėtinė dalis, prejudicinis klausimas yra reikšmingas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamai bylai išspręsti.
- 41 Šiomis aplinkybėmis pateiktas klausimas nėra hipotetinis, tad prašymas priimti prejudicinį sprendimą priimtinas.

Dėl esmės

- 42 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės nori sužinoti, ar Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antrą pastraipą reikia aiškinti taip, kad pagal ją esant situacijai, kai nelydimas nepilnametis, kuris neturi kitoje valstybėje narėje teisėtai esančių šeimos narių, pateikė prieglobsčio prašymus daugiau nei vienoje valstybėje narėje, už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą atsakinga laikytina ta valstybė narė, kurioje pateiktas pirmasis prašymas, ar ta, kurioje yra nepilnametis ir kurioje jis pateikė paskutinį prašymą.
- 43 Šiuo atžvilgiu visų pirma pažymėtina, kad pagal Reglamento Nr. 343/2003 3 straipsnio 1 dalį prieglobsčio prašymą nagrinėja viena valstybė narė, būtent ta, kuri yra atsakinga pagal III skyriuje nustatytus kriterijus.
- 44 Minėto reglamento 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijai yra taikomi tokia tvarka, kokia pateikti minėtame III skyriuje.

- 45 Iš to paties reglamento 5 straipsnio 2 dalies matyti, kad pagal jo 6–14 straipsniuose nustatytus kriterijus atsakinga valstybė narė nustatoma atsižvelgiant į padėtį tuo metu, kai prieglobsčio prašytojas pirmą kartą kuriai nors valstybei narei pateikė savo prašymą. Iš tikrųjų, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 56 punkte, ja siekiama tik nustatyti sąlygas, kuriomis turi būti taikomi šie atsakingos valstybės narės nustatymo kriterijai.
- 46 Pirmasis Reglamento Nr. 343/2003 III skyriaus kriterijus yra įtvirtintas jo 6 straipsnyje, pagal kurį nustatoma už nelydimo nepilnamečio, kaip jis suprantamas pagal šio reglamento 2 straipsnio h punktą, pateikto prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė.
- 47 Pagal minėto 6 straipsnio pirmą pastraipą, jei prieglobsčio prašytojas pareiškėjas yra nelydimas nepilnametis, už prašymo nagrinėjimą yra atsakinga ta valstybė narė, kurioje teisėtai yra jo šeimos narys, jei tai atitinka geriausių nepilnamečio interesus.
- 48 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad apeliantai pagrindinėje byloje neturi kurioje nors valstybėje narėje teisėtai esančių šeimos narių, tad atsakinga valstybė narė turi būti nustatyta remiantis Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antra pastraipa, kurioje numatyta, kad už prašymo nagrinėjimą yra atsakinga ta valstybė narė, „kurioje nepilnametis yra pateikęs prieglobsčio prašymą“.
- 49 Vien iš šio termino neįmanoma nustatyti, ar nurodytas prieglobsčio prašymas yra pirmasis, kurį atitinkamas nepilnametis pateikė kurioje nors valstybėje narėje, ar tas, kurį jis padavė paskutinėje valstybėje narėje.
- 50 Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką aiškinant Bendrijos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į joje vartojamas sąvokas, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriam ji priklauso, tikslus (be kita ko, žr. 2009 m. sausio 29 d. Sprendimo *Petrosian*, C-19/08, Rink. p. I-495, 34 punktą ir 2009 m. gruodžio 23 d. Sprendimo *Detiček*, C-403/09 PPU, Rink. p. I-12193, 33 punktą).
- 51 Dėl Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antros pastraipos konteksto pažymėtina, pirma, kad šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies žodžių junginys „pirmą kartą <...> pateikė savo prašymą“ nekartojamas minėto reglamento 6 straipsnio antroje pastraipoje. Antra, pastarojoje nuostatoje nurodoma valstybė narė, „kurioje nepilnametis yra pateikęs prieglobsčio prašymą“, nors to paties reglamento 13 straipsnyje tiesiogiai nurodyta, kad „atsakinga pirmoji valstybė narė, kuriai buvo pateiktas prieglobsčio prašymas“.
- 52 Tad darant prielaidą, kad Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antroje pastraipoje Sąjungos teisės aktų leidėjas būtų ketinęs kaip atsakingą įvardyti „pirmąją valstybę narę“, tai būtų išreiškęs lygiai tokiais pačiais terminais kaip ir šio reglamento 13 straipsnyje.
- 53 Tad žodžių junginys „valstybė narė, kurioje nepilnametis yra pateikęs prieglobsčio prašymą“ negali būti suprantamas kaip apibrėžiantis „pirmąją valstybę narę, kuriai nepilnametis pateikė prieglobsčio prašymą“.
- 54 Be to, Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antra pastraipa taip pat turi būti aiškinama atsižvelgiant į jos tikslą, t. y. „skirti ypatingą dėmesį nelydimiems nepilnamečiams“, ir pagrindinį šio reglamento, kuriuo, kaip nurodyta jo 3 ir 4 konstatuojamosiose dalyse, siekiama garantuoti veiksmingą galimybę pradėti pabėgėlio statuso nustatymo procedūras, tikslą.
- 55 Kadangi nelydimi nepilnamečiai patenka į itin pažeidžiamų asmenų kategoriją, svarbu, kad atsakingos valstybės narės nustatymo procedūra truktų tik tiek, kiek būtina, o tai reiškia, kad iš principo jie nebūtų perduodami į kitą valstybę narę.

- 56 Šias išvadas patvirtina ir Reglamento Nr. 343/2003 15 konstatuojamosios dalies reikalavimai, pagal kuriuos šiame reglamente laikomasi pagrindinių teisių ir principų, yra pripažįstami pirmiausia Chartijoje.
- 57 Iš tiesų viena iš pagrindinių teisių, įtvirtinta Chartijos 24 straipsnio 2 dalyje, yra būtinybė užtikrinti, kad visuose valstybės ar privačių institucijų veiksmuose, susijusiuose su vaikais, pirmiausia būtų vadovaujama vaiko interesais.
- 58 Tad Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antros pastraipos negalima aiškinti taip, kad ji pažeistų šią pagrindinę teisę (pagal analogiją žr. minėto Sprendimo *Detiček* 54 ir 55 punktus ir 2010 m. spalio 5 d. Sprendimo *McB.*, C-400/10 PPU, Rink. p. I-8965, 60 punktą).
- 59 Tad nors nepilnamečio interesas tiesiogiai nurodytas tik Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio pirmoje pastraipoje, atsižvelgiant į Chartijos 24 straipsnio 2 dalį, siejamą su jos 51 straipsnio 1 dalimi, visuose valstybių narių sprendimuose, priimamuose remiantis minėto 6 straipsnio antra pastraipa, taip pat pirmiausia turi būti vadovaujama vaiko interesais.
- 60 Šis reikalavimas vadovautis vaiko interesu iš principo reiškia, kad tokiomis aplinkybėmis, kurios susiklostė pagrindinėje byloje nagrinėjamoje apelianų situacijoje, Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antra pastraipa būtų aiškinama taip, kad pagal ją atsakinga valstybė laikytina ta, kurioje nepilnametis yra po prieglobsčio prašymo pateikimo.
- 61 Iš tiesų, atsižvelgiant į nelydimo nepilnamečio interesą, kaip matyti iš šio sprendimo 55 punkto, svarbu ne beprasmiškai tęsti atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą, o užtikrinti jiems veiksmingą galimybę pradėti pabėgėlio statuso nustatymo procedūras.
- 62 Šis valstybės narės, atsakingos už nelydimo nepilnamečio, kuris neturi valstybių narių teritorijoje savo šeimos narių, pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo būdas pagrįstas objektyviu kriterijumi, kaip tai įtvirtinta Reglamento Nr. 343/2003 4 konstatuojamojoje dalyje.
- 63 Be to, toks Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antros pastraipos aiškinimas, pagal kurį atsakinga valstybė narė yra ta, kurioje nepilnametis yra po prieglobsčio prašymo pateikimo, nereiškia, kad, priešingai, nei savo rašytinėse pastabose teigia Nyderlandų vyriausybė, nelydimas nepilnametis, kurio prieglobsčio prašymas atmestas pirmojoje valstybėje narėje, galėtų paskui versti kitą valstybę narę nagrinėti prieglobsčio prašymą.
- 64 Iš tikrųjų iš Direktyvos 2005/85 25 straipsnio matyti, kad, be bylų, kuriose prašymai nenagrinėjami pagal Reglamentą Nr. 343/2003, iš valstybių narių nereikalaujama nagrinėti, ar prašytojas gali būti laikomas pabėgėliu, kai prašymas laikomas nepriimtiniu, nes, be kita ko, prašytojas identišką prašymą pateikė po jo nenaudai priimto galutinio sprendimo.
- 65 Be to, pažymėtina: kadangi prieglobsčio prašymą turi nagrinėti viena valstybė narė, ta valstybė narė, kuri pagal Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antrą pastraipą yra už tai atsakinga tokiomis kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis, apie tai praneša valstybei narei, kuriai buvo pateiktas pirmasis prieglobsčio prašymas.
- 66 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 343/2003 6 straipsnio antrą pastraipą aiškintina taip, kad pagal ją tokiomis kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis, kai nelydimas nepilnametis, kuris neturi kurioje nors valstybėje narėje teisėtai esančių šeimos narių, pateikė prieglobsčio prašymą daugiau nei vienoje valstybėje narėje, už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė, kurioje nepilnametis yra po savo prieglobsčio prašymo pateikimo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- ⁶⁷ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

2003 m. vasario 18 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 343/2003, nustatančio valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio vienoje iš valstybių narių pateikto prieglobsčio prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijus ir mechanizmus, 6 straipsnio antrą pastraipą reikia aiškinti taip, kad pagal ją tokiomis kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis, kai nelydimas nepilnametis, kuris neturi kurioje nors valstybėje narėje teisėtai esančių šeimos narių, pateikė prieglobsčio prašymą daugiau nei vienoje valstybėje narėje, už prieglobsčio prašymo nagrinėjimą atsakinga valstybė narė, kurioje nepilnametis yra po savo prieglobsčio prašymo pateikimo.

Parašai.